

GREEN BUDGET GERMANY

FORUM ÖKOLOGISCH-SOZIALE MARKTWIRTSCHAFT

OBYWATELE UNII EUROPEJSKIEJ CHCĄ ZMIAN W SYSTEMIE SUBSYDIOWANIA RYBOŁÓWSTWA

Briefing GBG

PODSUMOWANIE

22-go i 23-go października bieżącego roku ministrowie odpowiedzialni za sektor rybołówstwa państw członkowskich Unii Europejskiej mają osiągnąć wstępne porozumienie w sprawie przyszłego sposobu subsydiowania europejskiego rybołówstwa. Chcąc przekonać się przed tym spotkaniem, co na ten temat sądzi społeczeństwo, Green Budget Germany zapytał mieszkańców sześciu państw członkowskich UE o opinię na temat europejskich subsydiów dla rybołówstwa. Posłużono się reprezentatywnym badaniem opinii, przeprowadzonym przez YouGov. Wyniki tego badania wyraźnie wskazują, że społeczeństwo ma bardzo zdecydowane stanowisko w sprawie sposobu wydawania publicznych pieniędzy na europejski sektor rybołówstwa:

- **76 procent respondentów nie chce przyznawania subsydiów na rybołówstwo przed przeprowadzeniem prawidłowej oceny floty.**
- **68 procent wyraziło pogląd, że subsydia powinny zostać przeznaczone na zachowanie i odbudowę stad, zamiast na flotę.**
- **80 procent nie zgadza się na udostępnianie dotacji rybakom, którzy łamią przepisy połowowe.**

WPROWADZENIE: DESTRUKCYJNE ODDZIAŁYWANIE SUBSYDIÓW NA RYBOŁÓWSTWO

Subsydia finansowane są przez nas, podatników, i mają na celu poprawę krajowej gospodarki. Niestety, nie zawsze cel jest realizowany i pośrednie lub bezpośrednie dotacje do paliwa, dla sektora energetycznego czy rolnego są przykładem szkodliwej motywacji i szerszych negatywnych skutków pomocy publicznej.

Trwa obecnie ożywiona publiczna dyskusja na temat dotowania sektora energetycznego czy rolnego, jednakże, **debata na temat subsydiów dla rybołówstwa i ich negatywnego oddziaływania nie jest zbyt głośna**. Mimo to, lub być może właśnie z tego powodu, dotacje dla rybołówstwa są powszechnie łączone z problemem przełowienia zasobów ryb ¹.

Pięćdziesiąt procent oszacowanych atlantyckich stad ryb jest nadmiernie eksploatowana, podobnie

---

¹ Patrz, na przykład Plan wdrażania postanowień szczytu światowego na temat zrównoważonego rozwoju z 2002 roku, 31f; 2005 WTO Ministerialna Deklaracja z Hong Kongu, Aneks D 9; i ostateczny tekst Konferencji 2012 Rio+20, ustęp 173 (obecnie przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne ONZ).

GREEN BUDGET GERMANY

FORUM ÖKOLOGISCH-SOZIALE MARKTWIRTSCHAFT

---

jak 80 procent stad w Morzu Śródziemnym i pięć na siedem zbadanych stad bałtyckich². Powszechnie uznaje się, że dotowanie rybołówstwa przyczyniło się do przelowienia, w związku z pogłębianiem strukturalnych problemów wynikających z nadmiernych mocy połowowych³.

W celu zbadania poziomu wiedzy społeczeństwa na temat subsydiów dla rybołówstwa i ich skutków w obecnym okresie reformy wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) oraz przyszłości Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, organizacja Green Budget Europe przeprowadziła badania opinii publicznej w szeregu państw członkowskich UE.

METODOLOGIA

Od 14 do 20 września 2012 roku zadano grupie ponad 7 tys. osób⁴ z sześciu państw członkowskich: Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii, Polski, Włoch i Hiszpanii, cztery pytania na temat ich zdania o możliwych skutkach dotowania rybołówstwa oraz o to, jak publiczne środki powinny być wydawane. Reprezentatywne badanie opinii publicznej zostało przeprowadzone przez instytut badania opinii publicznej YouGov i bazowało na jednopanelowym badaniu omnibusowym. Zebrane dane grupowane były według płci, wieku i regionu.

PYTANIA I WYNIKI

Pytanie 1

Respondenci mieli się zgodzić lub nie zgodzić z następującymi stwierdzeniami:

- Unijna pomoc publiczna przyczynia się do przelowienia
- Unijna pomoc publiczna gwarantuje stabilność ekonomiczną sektora rybołówstwa
- Unijna pomoc publiczna sprawia, że ryby w supermarkecie są tańsze.

Związki przyczynowo-skutkowe między dotowaniem rybołówstwa, a przelowieniem są doskonale udokumentowane. Rentowność wielu segmentów unijnej floty połowowej jest całkowicie uzależniona od publicznej pomocy.⁵

---

² Komisja Europejska (2012), Komunikat Komisji dla rady w sprawie konsultacji na temat praw połowowych na 2013 rok, COM(2012) 278 final.

³ Patrz na przykład dokument roboczy Komisji UE (2008): Refleksje na temat dalszej reformy wspólnej polityki rybołówstwa; Sumaila, R. & Pauly, D. (2006) Więcej przynęty: Dogłębne przeszacowanie globalnych subsydiów na rybołówstwo (druga wersja), Raport Centrum Badawczego Rybołówstwa 2006 Vol. 14 No. 6, University of British Columbia

⁴ 1.000 we Francji, 1.002 we Włoszech, 1.003 w Hiszpanii, 1.001 w Polsce, 1.086 w Niemczech i 2.001 osób w Wielkiej Brytanii.

⁵ Patrz, na przykład Poseidon (2010), FIG 2000–2006 Shadow Evaluation, dostępna na http://www.pewtrusts.org/uploadedFiles/wwwpewtrustsorg/Reports/Protecting_ocean_life/FIFG-evaluation.pdf, lub

GREEN BUDGET GERMANY

FORUM ÖKOLOGISCH-SOZIALE MARKTWIRTSCHAFT

Jednakże respondenci z sześciu państw członkowskich uznali w 44%, że unijna pomoc publiczna dla rybaków przyczynia się do przelowienia, podczas gdy 36% nie zgodziło się z tym twierdzeniem. 56% respondentów zgodziło się, że pomoc publiczna gwarantuje stabilność ekonomiczną sektora rybołówstwa, a tylko 28% nie zgodziło się z takim twierdzeniem. I na koniec, jedynie 35% respondentów zgodziło się, że pomoc publiczna sprawia, że ryby w supermarkecie są tańsze, a 47% nie zgodziło się z tym poglądem.⁶⁷

Odpowiedzi na pierwsze pytanie różniły się w zależności od państwa. Większość respondentów w Polsce i Hiszpanii nie zgodziła się z twierdzeniem, że „unijna pomoc publiczna dla rybaków przyczynia się do przelowienia”, podczas gdy mieszkańcy Niemiec, Włoch, Francji i Wielkiej Brytanii raczej zgodzili się, że istnieje taki związek. Takie rozbieżności można wyjaśnić jedynie tym, że skutki dotowania rybołówstwa nie są w wystarczający sposób wyjaśniane społeczeństwu.

Pytanie 2

„Unijna pomoc publiczna podzielona jest na subsydia dla przemysłu rybackiego i na subsydia dla polityk mających na celu utrzymanie i odbudowę stad ryb, czyli na zbieranie danych i na zwalczanie nielegalnych połowów. „Które z poniższych stwierdzeń jest bliższe Twoim poglądom?”

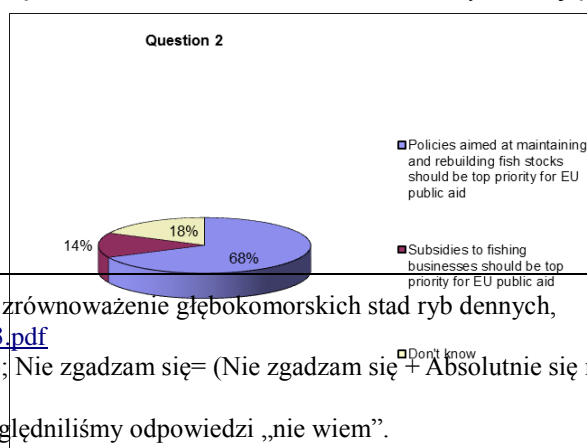
Respondenci mieli do wyboru następujące stwierdzenia:

- *Subsydia dla sektora rybackiego powinny stanowić najwyższy priorytet w unijnej pomocy publicznej.*
- *Polityka mająca na celu utrzymanie i odbudowę stad ryb powinna stanowić najwyższy priorytet unijnej pomocy publicznej.*
- *Nie wiem*

14% respondentów stwierdziło, że najbliżej ich opinii jest stwierdzenie: *Subsydia dla sektora rybackiego powinny stanowić najwyższy priorytet w unijnej pomocy publicznej.*

68% respondentów stwierdziło, że najlepiej ich opinię odzwierciedla stwierdzenie: *Polityka mająca na celu utrzymanie i odbudowę stad ryb powinna stanowić najwyższy priorytet unijnej pomocy publicznej.*

Obecne dotacje unijne preferują indywidualnych rybaków, zamiast wykorzystywania publicznych środków na publiczne cele, takie jak zbieranie

Sumaila et. al. (2009), Subsydia dla floty łodzi trałowych i zrównoważenie głębokomorskich stad ryb demnych, dostępne na <http://www.ecomarres.com/downloads/subsid3.pdf>

⁶ Zgadzam się = (Całkiem się zgadzam + Zgadzam się); Nie zgadzam się = (Nie zgadzam się + Absolutnie się nie zgadzam)

⁷ Tam, gdzie procenty nie dodają się do 100%, nie uwzględniliśmy odpowiedzi „nie wiem”.

GREEN BUDGET GERMANY

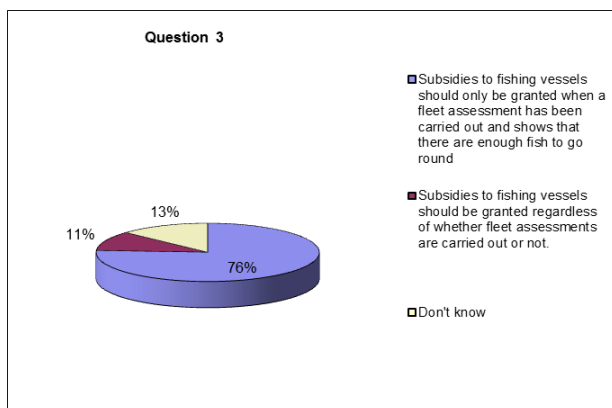
FORUM ÖKOLOGISCH-SOZIALE MARKTWIRTSCHAFT

danych i zwalczanie nielegalnych połowów. Obecnie UE wspiera sektor rybacki roczną kwotą na poziomie 836 mln EUR, przeznaczoną na działania strukturalne i ok. 156 mln EUR na rybackie umowy partnerskie. Dla porównania, fundusze na badania i zbieranie danych oraz na kontrolę przestrzegania prawa są stosunkowo niskie i wynoszą mniej niż 50 mln EUR rocznie na każdy z tych obszarów finansowania.⁸

Odpowiedzi udzielone na to pytanie wskazują wyraźnie, że społeczeństwo wolałoby, żeby fundusze wydawane były na wsparcie polityki mającej na celu odbudowę stad ryb, i że priorytetem jest zbieranie danych i kontrola przestrzegania prawa.

Pytanie 3

„Istnieje wiele rodzajów jednostek rybackich połowiąjących wiele rodzajów ryb w wielu różnych miejscach. Często w wyniku działań połowowych stada ryb są przetrzebione. Celem „oceny floty” jest unikanie takiej sytuacji, poprzez utrzymanie wielkości i ilości jednostek na poziomie dostosowanym do ilości ryb, jakie mogą zostać złowione bez spowodowania ich przetrzeżenia. Które z poniższych stwierdzeń jest najbliższe Twoim poglądom?”

Respondenci mieli do wyboru dwa stwierdzenia oraz: „Nie wiem”.

76% respondentów we wszystkich sześciu krajach członkowskich stwierdziło, że najlepiej odzwierciedla ich opinie stwierdzenie: „Warunkiem przyznania subsydiów powinno być dokonanie oceny floty, pozwalającej na stwierdzenie, że jest wystarczająca ilość ryb do połowów”.

11% respondentów stwierdziło, że najbliżej ich opinii jest stwierdzenie: „Subsidia połowowe powinny być przyznawane nawet w przypadku braku przeprowadzenia oceny floty”.

13% respondentów nie wyraziło żadnej opinii.

Rzeczywista moc połowowa floty unijnej nie jest znana. Wiadomo jednak, że sektor rybacki otrzymuje dotacje nawet jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że prowadzi połowy powyżej zrównoważonego poziomu. Mimo, że nie ma wystarczających, publicznie dostępnych danych pozwalających na powiązanie konkretnych płatności na modernizację floty ze stanem zasobów ryb, udowodniono, że w latach 2000 – 2008 państwa członkowskie wypłaciły ponad 30 mln EUR w ramach dotacji floty połowiąjącej tuńczyka błękitnoplekowego mimo, że ma on status zagrożonego gatunku⁹.

Kluczowym przesłaniem wynikającym z odpowiedzi na to pytanie jest fakt, że większość ludzi nie

⁸ Raport Specjalny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 7/2007.

⁹ <http://www.greens-efa.eu/de/eu-subsidies-to-bluefin-tuna-fishing-fleets-3052.html>

GREEN BUDGET GERMANY

FORUM ÖKOLOGISCH-SOZIALE MARKTWIRTSCHAFT

---

chce dotowania statków polujących na przelowione stada. Ludzie twierdzą, że flota unijna powinna mądrze eksploatować stada ryb, a nie przetrzebzać je.

Pytanie 4

„Do jakiego stopnia zgadzasz lub nie zgadzasz się z następującym stwierdzeniem? „Rybacki łamiący przepisy nie powinni otrzymywać unijnej publicznej pomocy na połowy”.

80% uczestników badania zgodziła się¹⁰ z tym stwierdzeniem.

Obywatele Unii Europejskiej nie akceptują sytuacji, kiedy operatorzy będący winni poważnych wykroczeń mogą w dalszym ciągu czerpać korzyści z pomocy finansowej UE, tak, jak dzieje się to obecnie¹¹. Rybak unijny może złamać przepisy WPRyb jednego dnia, a następnego dnia może uzyskać pomoc na modernizację swojej jednostki. Lista jednostek, które uzyskały dotacje na połowy i które były uwikłane w poważne przypadki naruszenia unijnych przepisów dostępna jest na <http://fishsubsidy.org/infringements/>.

WNIOSKI

Mimo że, jak do tej pory, dotacje dla rybołówstwa nie były w centrum publicznej debaty, wyniki badania opinii publicznej pokazują, że Europejczycy mają wyraźne poglądy na to, jak powinny być wydawane pieniądze pochodzące z ich podatków. Większość obywateli UE życzy sobie, aby publiczne środki były wydawane na wsparcie odbudowy stad ryb i nie chce, aby były wydawane na modernizację sektora rybołówstwa, który i tak ma zbyt wiele zbyt potężnych jednostek jak na dostępne zasoby ryb. Opinia publiczna jest głęboko przekonana, że operatorzy nie przestrzegający prawa nie powinni móc korzystać w przyszłości z publicznego wsparcia.

Uderzające jest silne wsparcie obywateli UE dla fundamentalnych zmian istniejącej polityki i pozycji rządów w trwającej reformie WPRyb, a także zasad przyznawania dotacji.

Jednocześnie, pytanie dotyczące związków między dotacjami na rybołówstwo i przelowieniem, lub przemysłem, czy cenami w supermarkecie przyniosło raczej mieszane odpowiedzi. Ponieważ związek z przelowieniem jest świetnie udokumentowany, udzielone odpowiedzi wskazują wyraźnie na potrzebę przekazywania częstszych informacji ze strony decydentów, sektora rybackiego i ekologicznych organizacji pozarządowych. Informacje te powinny być szersze i bardziej szczegółowe.

---

¹⁰ Zgadzam się = W pełni się zgadzam + Zgadzam się

¹¹ Rozporządzenie Rady (EC) nr 1224/2009 ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa.

GREEN BUDGET GERMANY

FORUM ÖKOLOGISCH-SOZIALE MARKTWIRTSCHAFT

KONSEKWENCJE DLA EUROPEJSKICH DECYDENTÓW

Na początku 2013 roku europejscy decydenci podejmą decyzję o kierunku przyszłej polityki rybołówstwa oraz o ramach prawnych dotacji dla unijnego rybołówstwa. Podczas reformy WPRyb oraz dyskusji na temat nowego Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, ministrowie rybołówstwa państw członkowskich oraz eurodeputowani powinni uznać wolę obywateli UE przy podejmowaniu tak dalekosiężnych decyzji. Wyniki badania opinii publicznej wyraźnie wskazują na życzenie obywateli co do głębokiej zmiany w zakresie wydatkowania publicznych środków na rybołówstwo.

O NAS

Green Budget Europe jest platformą mającą na celu promowanie Ekologicznej Reformy Fiskalnej na poziomie europejskim. Platforma ta łączy instytucje unijne i krajowe, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia przemysłu oraz ekspertów. GBE założona została w 2008 roku i obecnie funkcjonuje jako projekt w ramach Green Budget Germany.

www.foes.de/home/?lang=en

www.foes.de/internationales/green-budget-europe/?lang=eng

Green Budget Europe jest członkiem koalicji Ocean2012.

ocean2012.eu

KONTAKTY

Sebastian Buschmann, Green Budget Germany: +49 30 76 23 991 46 / Sebastian.buschmann@foes.de

Mike Walker, Pew Environment Group: +32 476 622 575 / mwalker@pewtrusts.org